

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

February 2022 | CS

Zvláštní vydání EHSV info – Cena pro občanskou společnost za rok 2021

Pohled z místní perspektivy – S3, E16 – Mou oblíbenou barvou je zelená

Spravedlivá a zelená transformace je možná jedině s přispěním občanské společnosti. Jednotlivci a organizace v celé EU usilovně rozvíjejí inovativní způsoby boje proti změně klimatu, jejichž středobodem jsou lidé. EHSV se v roce 2021 rozhodl udělit Cenu pro občanskou společnost pěti organizacím, které významně napomáhají řešení výzev s touto změnou spojených. V této epizodě podcastu Pohled z místní perspektivy jsme oslovili právě tyto organizace a požádali je, aby nám sdělily svůj příběh.

Místopředseda EHSV pro komunikaci **Cillian Lohan** vysvětlí, proč je zásadní nepřehlížet praktická opatření v oblasti klimatu, která podniká nesčetné množství jednotlivců a komunit. **Guy de Koninck**, představitel belgického sdružení Grootouders voor het klimaat (Prarodiče za klima), které obsadilo první místo, nám zase prozradí více o jeho projektu „Naše úspory pro jejich budoucnost“ a o tom, jak se toto sdružení snaží prosazovat mezigenerační solidaritu. **Monica Guiteras** ze španělského sdružení Inženýři bez hranic z Katalánska, jež skončilo na druhém místě, promluví o tom, jak toto sdružení bojuje proti energetické chudobě tím, že lidem stíženým touto formou chudoby dává příležitost vyjádřit své názory. **Costin Dragne** z Rumunska s námi bude hovořit o projektu „educlick“ nevládní organizace Dílna bez hranic, který podporuje oběhové hospodářství a řeší problém sociální nespravedlnosti. Urbanistické studio Prostorož se chce vypořádat se vzrůstajícími teplotami ve slovinské Lublani. **Zala Velkavrh** nám řekne vše o kreativním projektu, za nějž si toto studio vysloužilo ocenění EHSV. Na závěr dostane prostor **Madis Vasser** z koalice estonských nevládních organizací zabývajících se ekologií, jenž bude mluvit o tom, jak přivést k jednacímu stolu různé zájmové skupiny, aby diskutovaly o přechodu Estonska od ropy z břidlic k ekologičtějším zdrojům energie, v jehož rámci by nikdo nebyl neopomenut. (tk/ll)

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

ÚVODNÍK

Úvodník

BUĎME SOUČÁSTÍ ŘEŠENÍ, NE PROBLÉMU!

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

zatím poslední z ročníků Ceny EHSV pro občanskou společnost byl věnován tématu, které je mi obzvláště blízké – klimatickým

opatřeními.

Zdálo by se, že v současné době už je klimatická krize tak zcela evidentním a obecně uznávaným faktem, že by bylo logické, kdyby se celý svět již dávno sjednotil ve snaze o zamezení sebedestrukci. Ale ačkoliv již v tomto směru bylo vyvinuto značné úsilí, pořád toho neděláme dost.

Právě proto je důležité stále opakovat, že klimatická krize může brzy dosáhnout meze, po jejímž překročení už nebude návratu, a že může ohrozit existenci světa takového, jak ho známe.

Proto nemohu než bez ustání zdůrazňovat, jak moc je třeba spojit síly a snažit se v souvislosti se změnou klimatu o nějaký posun. Nikdo z nás se z této odpovědnosti nemůže vyvléknout.

EHSV se domnívá, že úspěch Zelené dohody pro Evropu, v rámci níž se EU zavázala, že do roku 2050 dosáhne klimatické neutrality, závisí na úsilí a odhodlání všech aktérů. Organizace na místní úrovni a jednotlivci mají zásadní úlohu – musí pomáhat dosáhnout změn v normách a chování, podílet se na ekologizaci místních hospodářství a být hybateli transformace na místní či regionální úrovni.

Tím, že EHSV věnoval Cenu pro občanskou společnost tématu klimatických opatření, chtěl ocenit a vyzdvihnout úsilí, které v oblasti klimatu vyvinuly nestátní subjekty.

Vítěze jsme hledali mezi projekty, které stimulují spravedlivý a zelený přechod na nízkouhlíkové hospodářství. Chtěli jsme tak podpořit současné projekty a podnítit inspiraci pro projekty nové. Myslím, že se nám to povedlo!

Obdrželi jsme spoustu nápadů, díky nimž můžeme doufat, že bychom tuto bitvu mohli vyhrát. Přihlásily se nám projekty ze všech koutů Evropy, které bojují proti změně klimatu inspirativními a

kreativními způsoby. Nebylo snadné vybrat vítěze. Všichni kandidáti si podle nás zaslouží uznání. Více o všech těchto projektech se dozvíte v brožuře o letošním ročníku soutěže.

Cenu si odneslo pět projektů, z nichž každý je skvělý, každý svým způsobem. Všechny se však snaží řešit problémy, které patří k těm nejnaléhavějším v rámci přechodu na klimaticky neutrální hospodářství a společnost.

Prostřednictvím své tolik přínosné činnosti naši vítězové podporují udržitelné investice a upozorňují na významnou roli starších generací; bojují s energetickou chudobou tím, že prosazují zájmy těch, kteří jí trpí; uvádějí do praxe oběhové hospodářství a současně aktivně propagují sociální spravedlnost; bojují proti ohřívání měst prostřednictvím nápaditých interaktivních aplikací nebo zvou k jednacímu stolu všechny subjekty energetické transformace a vedou je tak ke konstruktivním diskusím a hledání realistických řešení.

Bylo tak pro mě obrovskou ctí moci těmto pěti vítězům ocenění předat na slavnostním ceremoniálu, který proběhl 9. prosince v Bruselu. V rámci tohoto vydání se o těchto úžasných projektech můžete dozvědět více a můžete se s nimi seznámit v rozhovorech, které jsme s nimi vedli. Zveřejníme také podcasty, v nichž se s námi všech pět vítězů podělí o své plány do budoucna a poví nám, jak je cena EHSV motivovala k tomu, aby ve své práci pokračovali.

Můžete si také přečíst něco o jednom z vítězů Ceny za občanskou solidaritu za rok 2020, který nedávno ve Spojeném království obdržel prestižní ocenění za činnost v oblasti klimatu. Velmi nás potěšilo, když jsme se dozvěděli, že pro ně cena EHSV byla opravdu důležitá, neboť jim umožnila pokračovat v projektech a zahájit nové projekty, díky nimž začali být oceňováni a uznáváni. To je něco, na co jsme hrdí a co nás podpořilo v přesvědčení, že máme pokračovat v tomto úsilí spojeném s udílením ceny a i nadále upozorňovat na skvělou práci, kterou odvádějí organizace občanské společnosti a lidé v každodenní praxi ve všech možných oborech v celé Evropské unii.

Přeji Vám příjemné počtení a nezapomeňte - všichni se musíme zapojit a přispět svou troškou k boji proti změnám klimatu, ať už tomu můžeme věnovat více či méně úsilí nebo dokonce něco obětovat. Všichni jsme součástí řešení, přestaňme být součástí problému!

Cillian Lohan

, místopředseda EHSV pro komunikaci

[CENA PRO OBČANSKOU SPOLEČNOST ZA ROK 2021 VE SD?LOVACÍCH PROSTŘEDCÍCH](#)

Výběr článků, které se dosud objevily v médiích v souvislosti s Cenou pro občanskou společnost za rok 2021

Belgie – De wereld morgen: [Grootouders voor het Klimaat wint belangrijke Europese prijs](#)

Bulharsko – Politika: [Асоциация на пенсионери получи европейска награда за гражданско общество и опазване на климата](#)

Chorvatsko – Tportal.hr: [U Nagradu civilnog društva posvećenu klimi osvojila je belgijska udruga “Bake i djedovi za klimu”](#)

Itálie – Apiceuropa: [Premio CESE per la società civile 2021](#)

Španělsko – El Diario: [Las assembleas contra la pobreza energética en Barcelona, premiadas por la UE](#)

Rumunsko – Bursa: [Țara noastră a fost premiată de Comitetul Economic și Social European pentru implicarea în acțiuni climatice](#)

NEW PUBLICATIONS

[Seznamte se s projekty, které získaly Cenu pro občanskou společnost za rok 2021](#)

V tomto videu se můžete seznámit s vítěznými projekty.

[Na cestě ke spravedlivé transformaci – když se chce, všechno jde...](#)

EHSV v nové publikaci ke své Ceně pro občanskou společnost za rok 2021 představuje kompletní pěti vítězů. Zájemci zde také najdou zajímavosti o řadě dalších mimořádných klimatických projektů, které se zapojily do naší soutěže. Nechybí ani množství podkladových informací o činnosti EHSV k otázkám klimatu a o soutěži jako takové.

Brožura je k dispozici ke stažení na tomto odkazu:

<https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/qe-01-21-440-en-n.pdf>

NOVINKY Z EHSV

Cenu EHSV pro občanskou společnost za rok 2021 v novou opatřením v oblasti klimatu získalo belgické sdružení Prarodiče za klima

Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) ocenil 9. prosince pět neziskových organizací a sdružení za jejichž tvůrčí a inspirativní projekty v oblasti klimatu, které podporují spravedlivý a ekologický přechod na nízkouhlíkové hospodářství odolné vůči změně klimatu.

Toto ocenění, jež je spojeno s peněžitou odměnou ve výši 50 000 EUR, bylo rozděleno mezi pět vítězných projektů. První cenu v hodnotě 14 000 EUR si odneslo belgické sdružení Prarodiče za klima. Každé ze čtyř ostatních sdružení pak obdrželo 9 000 EUR.

Další čtyři finalisté se umístili v následujícím pořadí: španělské sdružení Inženýři bez hranic z Katalánska, rumunské sdružení Dílna bez hranic, slovinské urbanistické studio Prostorož a síť estonských nevládních organizací Estonské zelené hnutí / Estonský fond na ochranu přírody a Estonské centrum pro právo v oblasti životního prostředí.

Na slavnostním předávání cen, které se konalo online a v Bruselu, předsedkyně EHSV **Christa Schweng** poblahopřála pěti vítězům i všem ostatním uchazečům a prohlásila: „*Předložené projekty jsou velmi přínosné a je z nich patrný tvůrčí duch, jenž vládne v celé řadě oblastí souvisejících s klimatem. Upřímně věříme, že právě takové projekty nám pomohou dosáhnout klimatické neutrality a spravedlivé transformace. EHSV je coby zanícený zastávce Zelené dohody pro Evropu hluboce přesvědčen, že při provádění ekologické transformace je zapotřebí dbát v první řadě na zájmy občanů a podniků a zajistit, aby nikdo nebyl opomenut.*“

Místopředseda EHSV pro komunikaci **Cillian Lohan** při této příležitosti uvedl: *Má-li boj proti změně klimatu přinést kýžené ovoce, musí se do něj zapojit všechny složky společnosti. A musíme také přejít od konzultací a shora řízeného zapojení k modelu spočívajícím na společném navrhování, společné tvorbě a posílené účasti. Příkladem toho, čeho všeho lze pomocí společného navrhování a společné tvorby dosáhnout, jsou i projekty našich vítězů. I na nich se podílejí lidé a organizace. Pohled na to nepřeberné množství nápadů nám dává naději, že jsme boj proti změně klimatu ještě ani zdaleka neprohráli.*“

VÍTĚZOVÉ CENY PRO OBČANSKOU SPOLEČNOST ZA ROK 2021

Letošním vítězem se stalo belgické sdružení prarodičů z Vlámka. Členové sdružení **Grootouders voor het Klimaat (Prarodiče za klima)** se podle svých slov snaží zanechat svým vnoučatům lepší a udržitelnější svět. Prostřednictvím své kampaně *Naše úspory pro jejich budoucnost* usilují o to, aby přibližně 2,4 milionu

prarodičů v Belgii přeměrovalo své úspory v odhadované výši aktiv 910 miliard EUR, na udržitelnější projekty.

Touto kampaní se snaží oslovit také finanční sektor a vládu, přičemž investory a instituce nabádají k tomu, aby se chovaly a jednaly udržitelně, a vyzývají je, aby přešly na udržitelné financování. Kromě toho sdružení podporuje také finanční gramotnost studentů a snaží se poukázat na to, jak důležitou úlohu mohou hrát starší lidé, pokud jde o změnu klimatu.

Zástupce sdružení Grootouders voor het Klimaat **Guy De Koninck** při převzetí ceny prohlásil: „Je pro nás ctí, že jsme společně s dalšími čtyřmi úžasnými projekty získali toto ocenění. Máme obavy o osud naší planety. Vyslechli jsme výzvu mladých lidí a připojili jsme se k jejich pochodům za budoucnost. Pokud peníze hýbou světem, nabralo to nyní špatný směr. To se musí změnit a o to také usilujeme v naší kampani. S penězi, které máme k dispozici, můžeme dosáhnout změny – to je vzkaz, s nímž se obracíme na vlády, banky a všechny ostatní prarodiče. Toto ocenění představuje pro naši kampaň obrovskou morální a finanční podporu.“

Druhou cenu získala španělská organizace **Associació Catalana Enginyeria Sense Fronteres (Inženýři bez hranic z Katalánska)**. V době, kdy se 11 % španělských domácností potýká s energetickou chudobou, usiluje toto katalánské sdružení o klimatickou spravedlnost založenou na lidských právech. Lidem žijícím v energetické chudobě nabízí příležitost zapojit se do aktuálních diskusí o klimatické krizi a znevýhodněným osobám se snaží umožnit, aby mohly uplatnit své základní právo na přístup k základním službám.

Třetí cenu si odneslo rumunské sdružení **Ateliere Fara Frontiere (Dílna bez hranic)**. Pomocí svého projektu *educlick* se snaží řešit sociální nespravedlnost a zvýšit povědomí o výhodách oběhového hospodářství. Sdružení zaměstnává marginalizované osoby a nabízí jim možnost renovovat odpadní elektrická a elektronická zařízení. Tato zařízení pak věnují školám ve znevýhodněných oblastech a organizacím, které se starají o zranitelné děti.

Čtvrtou příčku obsadilo slovinské urbanistické studio **Prostorož**. Jeho členům se podařilo zmobilizovat obyvatele hlavního města Lublaně, aby ve svém městě, které je jedním z nejrychleji se oteplujících měst na světě, bojovali proti důsledkům změny klimatu. V rámci svého projektu *Hot Spots* vyzvali lidi, aby na digitální mapě označili nejteplejší místa ve městě, a získali tak obrovské množství podnětů, co je třeba učinit, aby se zabránilo přehřívání.

Pátá cena byla udělena síti estonských nevládních organizací **Estonské zelené hnutí / Estonský fond na ochranu přírody** a **Estonské centrum pro právo v oblasti životního prostředí**, která se v této zemi s jednou z největších uhlíkových stop v EU snaží změnit pohled na obnovitelné energie. Členové sítě založili platformu, aby tak všem zúčastněným stranám umožnili zapojit se do diskuse o energetické transformaci v severovýchodním Estonsku, kde bude nutné postupně ukončit těžbu ropy z břidlic, což se nesetkalo s velkým nadšením.

CENA PRO OBČANSKOU SPOLEČNOST ZA ROK 2021

Téma letošního ročníku *Opatření v oblasti klimatu* přilákalo desítky uchazečů z 24 zemí. Ti předložili celou řadu projektů, z nichž je patrné, jak inovativně přistupují organizace občanské společnosti i jednotlivci k řešení klimatické krize.

Ukázalo se přitom, že v rámci úsilí o dosažení klimatické neutrality do roku 2050 sehrává místní úroveň zásadní úlohu, jak to požadovala EU v Zelené dohodě pro Evropu. EHSV doufá, že jeho cena povzbudí

občanskou společnost k tomu, aby přispívala k ekologizaci místního hospodářství a i nadále pomáhala měnit normy, způsob chování a systémy, které nás přivedly na pokraj klimatické krize.

Cena pro občanskou společnost se uděluje za „vynikající iniciativy občanské společnosti“. Každý rok je věnována jinému aspektu činnosti EHSV. V roce 2019 byla námětem genderová rovnost a posílení postavení žen. V roce 2020 pak EHSV udělil výjimečně Cenu za občanskou solidaritu, která byla věnována boji proti pandemii COVID-19.

Další informace o Ceně pro občanskou společnost za rok 2021 naleznete [zde](#). (II)

Věděl jste, že...?

- Vítěz Ceny EHSV pro občanskou společnost za rok 2021 – belgické sdružení Prarodiče za klima – má mnoho vyslanců, kteří podporují jeho práci. Patří mezi ně řada známých osobností. Tou nejslavnější je však Jane Goodall, legendární biologka zabývající se výzkumem šimpanzů a přední světová odbornice na tento druh primátů. V říjnu 2020 si ji Prarodiče za

klima zvolili svou 100. vyslankyní.

- Každý počítač, který se nám podaří renovovat, místo toho, abychom jej vyhodili, ušetří 144 kg CO₂. Náš další oceněný uchazeč – Dílna bez hranic z Rumunska – v letech 2008–2021 zrenoval a následně daroval téměř 25 000 počítačů. Zkuste si tedy spočítat, kolik kilogramů CO₂ tak dosud ušetřil!
- Projekt „Hot Spots“ našeho slovinského vítěze je zaměřen na městské tepelné ostrovy v Lublani. Té podle nejnovějších předpovědí hrozí, že se stane nejrychleji se oteplicím městem na světě. Autoři těchto odhadů se domnívají, že v roce 2050 bude v Lublani vládnout podobné počasí jako ve městě Virginia Beach v USA. Stejný osud čeká celou střední Evropu a Balkán, kde by měl být nárůst teploty nejvýraznější, přičemž by zde mělo vládnout podobné podnebí jako v texaských městech v USA.
- Španělské sdružení Inženýři bez hranic z Katalánska bojuje proti energetické chudobě tím, že takto postiženým lidem, kteří tvoří 11 % všech španělských domácností, nabízí příležitost veřejně vyjádřit své názory. Ze statistik vyplývá, že kvůli energetické chudobě dochází ve Španělsku k více předčasným úmrtím než v důsledku dopravních nehod. V roce 2019 dosáhl počet Evropanů, kteří každoročně umírají kvůli nedostatečnému vytápění domácnosti, celých 100 000, přičemž více než 50 milionů lidí žilo v domácnostech s děravou střechou a vlhkými stěnami či podlahami. Ve stejném roce se téměř 80 milionů lidí v EU ocitlo v situaci, kdy své účty za veřejné služby platili pozdě nebo je nebyli schopni zaplatit vůbec.
- Poslední z pěti oceněných – síť estonských nevládních organizací působících v oblasti životního prostředí – organizuje smysluplné diskuse mezi všemi zúčastněnými stranami, a podporuje tak přechod na obnovitelné zdroje energie. Lídrem ve výrobě elektřiny z obnovitelných zdrojů je v EU Švédsko, i když nutno podotknout, že Norsko a Island dosud vykazovaly ještě vyšší podíl energie z obnovitelných zdrojů na dodávkách primární energie. Naopak nejnižší podíl energie z obnovitelných zdrojů má ze všech zemí EU

Novinky o vítězích minulého ročníku soutěže

Úsilí o snížení množství odpadu - v roce 2022 nepořizujte nic nového

Jeden z držitelů Ceny EHSV za občanskou solidaritu v minulém roce - organizace Cherwell Collective ze Spojeného království - právě ve své domovské zemi získala prestižní ocenění v oblasti klimatu za svůj nový projekt zaměřený na oběhové hospodářství. Tato nezisková organizace se sídlem v Oxfordu získala v roce 2020 cenu EHSV za to, že během pandemie COVID-19 dodávala

potravinu potřebným obyvatelům a zároveň je učila, jak pěstovat vlastní potraviny a co nejlépe využívat všechny potravinové přebytky.

Částku, kterou obdržela v rámci ocenění EHSV, od té doby využila k ještě intenzivnější podpoře zranitelných osob, ale také k rozvíjení vlastních snah o snížení uhlíkové stopy své komunity. V Oxfordshire ve Spojeném království se stala hlavním partnerem projektu Waste Innovation Station Headquarters (WISH).

Tento projekt je založen na vizi oběhového hospodářství, v jehož rámci se k nákupu nových věcí uchylujeme pouze tehdy, jsou-li vyčerpány úplně všechny možnosti dalšího využívání předmětů, které jsou v oběhu. Tento projekt byl již zahájen v rámci kampaně s názvem „Nic nového v roce 2022“, která apeluje na jednotlivce, aby se zavázali k tomu, že si v roce 2022 vůbec nebudou pořizovat určitý druh zboží. Projekt se již ve Spojeném království setkal s velkým nadšením a získal široké uznání. 25. ledna získala organizace Cherwell Collective finanční prostředky z fondu National Lottery Community's Climate Action Fund, s jejichž pomocí bude projekt WISH financovat.

Zakladatelka **Cherwell Collective Dr. Emily Connally** EHSV sdělila, jakým obrovským přínosem bylo pro tuto neziskovou organizaci ocenění, které jí Výbor udělil.

„Cena EHSV částečně inspirovala náš další projekt a přispěla k jeho financování. V hloubi duše si uvědomuji, že bez ocenění EHSV, které nám na mnoha místech otevřelo dveře, by náš úspěch nebyl možný. Jelikož jsme nová organizace, získali jsme díky tomuto ocenění legitimitu a uznání naší inovační činnosti. Díky němu jsme také dostali finanční prostředky, které jsme mohli využít dle našeho vlastního uvážení, a tak jsme zjišťovali, co si lidé v naší komunitě přejí. Tuto částku jsme ušetřili a využili ji ke splnění přání našich uživatelů,“ uvedla **Dr. Connally**.

Uživatelé v průzkumech uvedli, že nepotřebují konkrétní potraviny, ale spíše si přejí dostat něco, „co by se jinak nedalo využít“.

Na základě jejich přání vymyslela organizace **Cherwell Collective** spolu se svými partnery projekt WISH, s nímž společně oslovili více než 50 000 osob. Jeho účelem je pomoci komunitě snížit její uhlíkovou stopu prostřednictvím osvěty a konkrétních příkladů, jak snížit množství odpadu.

Součástí tohoto projektu je interaktivní muzeum věnované vědě, v němž jsou všechny exponáty vyrobeny z odpadu a veřejnost zde může získat informace o jejich uhlíkové stopě. Dále jsou zde názorné ukázky a návody pro kutily, jak omezovat odpad, opravovat věci a snižovat spotřebu a poptávku po nových výrobních linkách.

„Vyzýváme veřejnost, aby se zavázala k podpoře oběhového hospodářství. A také k tomu, aby lidé opravovali či jinak využívali své věci, darovali je a hlavně odolávali nutkání kupovat nové zboží. Vždyť máme k dispozici tolik věcí z druhé ruky,“ prohlásila **Dr. Connally**.

Emily a organizaci Cherwell Collective blahopřejeme! EHSV je na vás nesmírně hrdý a je potěšen, že mohl přispět k vašemu skvělému projektu.

VÍT?ZOVÉ SI BEROU SLOVO

[Zanechme zde udržitelný odkaz](#)

Belgické sdružení „Prarodiče pro klima“ se domnívá, že v boji proti změně klimatu mohou sehrát významnou úlohu lidé starší 55 let. Jeho vítězný projekt „Naše úspory pro jejich budoucnost“ vyzývá starší lidi, aby své peníze investovali uvážlivě, s ohledem

na blaho naší planety, a aby svým vnoučatům zanechali lepší a udržitelnější svět. „Prarodiče“ už pracují na dalších úžasných projektech, jež mají podpořit mezigenerační solidaritu a udržitelné investice.

EHSV info: Co Vás přimělo k zahájení Vašeho projektu nebo iniciativy?

Guy De Koninck: Vědomí, že my, lidé starší 55 let, máme svou odpovědnost za klima, a že naše společné finanční možnosti mohou napomoci přechodu ke klimaticky šetrnějšímu hospodářství. Je totiž obtížné zjistit, jak přesně je tento kapitál, tj. naše úspory, využíván, a pro nás jako zákazníky je obtížné to i nějak ovlivnit. Společnost zároveň potřebuje kapitál, aby se mohla strukturovat podle udržitelnějších zásad. Tyto dva mechanismy by mohly být lépe koordinovány.

Jak byl Váš projekt přijat? Dostali jste zpětnou vazbu od lidí, kterým jste pomohli? (Můžete uvést příklad, pokud nějaký máte?)

Kampaň, kterou jsme zorganizovali, se těšila podpoře tisku a seniorských sdružení – např. NEOS, které ve spolupráci s námi uspořádalo seminář a do časopisu určeného svým členům zařadilo příspěvek na toto téma. Značné uznání si získaly také naše poznatky a intenzivní diskuse se zástupci finančního odvětví a ministry.

Jakým způsobem hodláte tyto finanční prostředky konkrétně využít k poskytování další pomoci společnosti? Plánujete již nějaké nové projekty?

V současnosti pracujeme na příručce k udržitelným investicím a na mezigeneračním semináři pro střední školy a navazujeme spolupráci s dalšími nevládními organizacemi. Chceme dále rozvíjet naši kampaň prostřednictvím prezentací a seminářů pro sdružení seniorů a školy a v širším měřítku je propagovat a podporovat. Zvažujeme rovněž alternativní formy osvěty, např. v podobě stolní hry nebo francouzské verze naší kampaně.

Co byste poradili jiným organizacím, aby byly jejich aktivity a programy úspěšné?

Sestavte schopný a nadšený tým a proveďte dostatečný průzkum, abyste myšlenky, jež chcete šířit, mohli podložit argumenty. Ujistěte se, že váš tým disponuje důvěryhodnými odbornými znalostmi, ale komunikujte všemi moderními cestami, abyste oslovili co nejširší publikum.

Nakolik jste optimisty, pokud jde o vyhlídky EU na dosažení cílů Zelené dohody?

Jedná se o historicky významný příspěvek k ekologické transformaci, ovšem největší výzvou bude plnění cílů v praxi. Proto bychom se i my, prarodiče, rádi zapojili do opatření v oblasti klimatu.

Horko ve městě?

Urbanistické studio Prostorož zajímalo, co si obyvatelé Lublaně myslí o přehřívání svého města. Zároveň jej frustrovala skutečnost, že orgány města tento problém vůbec neřeší. Spustilo proto projekt *Hot Spots*, v rámci nějž měli lidé na digitální mapě města označit ta místa, která jsou podle nich

nejteplejší Projekt se u obyvatel a sdělovacích prostředků setkal s překvapivě velkým ohlasem a vyústil v konkrétní návrhy, jak přehřátí města řešit. Zástupkyně studia Prostorož Zala Velkavrh nám prozradila, v čem podle ní spočívá tajemství tohoto úspěchu, a odhalila také, jaké plány má studio do budoucna.

EHSV info: Jaké důvody vás vedly ke spuštění tohoto projektu či iniciativy?

Zala Velkavrh: Ke spuštění této iniciativy nás z poloviny přivedla naše frustrace a z poloviny za ni může zvědavost. Přestože správa města o dopadech změny klimatu a vzniku městských tepelných ostrovů dobře věděla, nepřijala téměř žádná opatření. Na druhou stranu nás zajímalo, jak snášejí obyvatelé Lublaně městská vedra v létě.

S jakou reakcí se váš projekt setkal? Co si o něm myslí lidé, kterým jste pomohli? (Můžete uvést nějaký konkrétní příklad?)

Vytvořili jsme velmi jednoduchou webovou aplikaci a očekávali jsme jen skromnou odezvu. K našemu překvapení však zaujala jak obyvatele Lublaně, tak pracovníky sdělovacích prostředků, kteří ji začali používat. Za necelé tři týdny lidé označili na 700 „hotspotů“ (horkých lokalit ve městě)!

Jak konkrétně hodláte využít finanční prostředky, které jste získali, k tomu, abyste i nadále pomáhali společnosti? Připravujete již nějaké další projekty?

Budeme je investovat do Lublaně. Jednou z oblastí, kde městské tepelné ostrovy představují obzvláště problém, je univerzitní nemocnice, která je největším zdravotnickým zařízením v zemi. Kvůli pandemii COVID-19 nyní veřejné prostranství v okolí jednotlivých klinik plní nově funkci čekárny. Zároveň zde zaměstnanci nemocnice tráví své přestávky a v době, kdy počet nakažených koronavirem nebyl tak vysoký jako dnes, se zde také setkávali pacienti se svými příbuznými. Chceme ve spolupráci s městem Lublaň, zástupci nemocnic, pacienty a zdravotníky zlepšit alespoň některé malé prostory, aby byly chladnější a příjemnější pro život.

Co byste poradila ostatním organizacím, aby jejich práce a programy tohoto typu přinesly kýžené výsledky?

Místo řečnění o tom, co uděláme do budoucna, jsme se snažili pochopit, jak lidé pociťují dopady změny klimatu již dnes. Komunikovali jsme jednoduše a zaměřili se na každodenní (skutečné prožité) zkušenosti chodců, cyklistů a dalších uživatelů veřejného prostoru. A odezva byla velmi pozitivní. Změna klimatu již není jen abstraktní hrozbou.

Podaří se podle Vás Evropské unii splnit cíle, které si stanovila v Zelené dohodě?

Vzhledem k tomu, čeho jsme byli s příchodem nového roku svědky v oblasti zelené energie, a také ke skutečnosti, že žádná země EU nesplnila cíle stanovené v Pařížské dohodě, jsem v tomto směru velmi pesimistická.

Přiložme ruku k dílu

Tři estonské nevládní organizace - Estonské zelené hnutí, Estonský fond na ochranu přírody a Estonské centrum pro právo v oblasti životního prostředí -, které již nechtěly jen dále poslouchat stále stejné výmluvy, se rozhodly přiložit ruku k dílu a v zemi, která má jednu z největších uhlíkových stop na světě, zapojit do diskuse o spravedlivé transformaci různé zúčastněné subjekty. Ve svém komunikačním projektu se zaměřily na severovýchod Estonska, kde je roponosná břidlice stále hlavním zdrojem paliva a kde na tomto odvětví, které musí být postupně ukončeno, závisí většina pracovních míst. Bylo jasné, že tato diskuse nebude ani zdaleka snadná, ale výsledky mluví za vše.

EHSV info: Jaké důvody vás vedly ke spuštění tohoto projektu či iniciativy?

Madis Vasser: Estonské ekologické organizace volají již desítky let po tom, aby byla fosilní paliva postupně ukončena. Jejich požadavky však vždy narážely na ty stejné výmluvy: A co pracovní místa? A co ekonomika? Je to příliš složité, kdo za to ponese odpovědnost? atd. atd.

V roce 2018 se proto tři nevládní organizace rozhodly vytvořit společný projekt, jehož smyslem bylo přivést k jednacímu stolu všechny zúčastněné subjekty a navázat smysluplný dialog o spravedlivé transformaci a ukončení využívání roponosné břidlice coby našeho hlavního fosilního paliva.

S jakou reakcí se váš projekt setkal? Co si o něm myslí lidé, kterým jste pomohli? (Můžete uvést nějaký konkrétní příklad?)

Náš projekt byl přijat kladně a zástupci všech stran se skutečně sešli, aby o zmíněných problémech vedli diskusi. Představitel jedné z obcí, jež se nacházejí v oblasti těžby, nám později řekl, že vlastně očekával jen další zbytečnou ekologickou schůzku. K jeho překvapení však byla tato akce skutečně smysluplná.

V průběhu projektu i po jeho skončení jsme byli v úzkém kontaktu s místními obyvateli i se zástupci průmyslu a vlády. Částečně i díky této spolupráci tak Estonsko bylo jedním z prvních členských států, které dokončily svůj plán spravedlivé územní transformace a předložily jej Fondu pro spravedlivou transformaci.

Jak konkrétně hodláte využít finanční prostředky, které jste získali, k tomu, abyste i nadále pomáhali společnosti? Připravujete již nějaké další projekty?

Díky těmto prostředkům budeme moci pokračovat v některých činnostech, jež byly součástí původního projektu, jako například v koordinaci rozsáhlé sítě nevládních organizací zabývajících se změnou klimatu, která podporuje spolupráci na toto téma mezi místními organizacemi.

Zároveň tak budeme moci rozvíjet další, navazující projekty, které jsou nyní více zaměřeny na místní úroveň.

Co byste poradil ostatním organizacím, aby jejich práce a programy tohoto typu přinesly kýžené výsledky?

Na jednom školení v rámci německého programu EUKI (Evropská iniciativa na ochranu klimatu, pozn. překladatele) nám dali dobrou radu: „Přiložte ruku k dílu“ a „Nebojte se konfrontace“. To znamená, že bychom se neměli bát oslovit různé zúčastněné strany, protože ty mohou mít v danou chvíli stejné názory jako my.

Zároveň je však zapotřebí počítat s tím, že si některé z nich možná nebudou zpočátku vzájemně důvěřovat nebo že se jejich představy o tom, čeho by tato spolupráce měla pokud možno dosáhnout, budou značně lišit. Proto je nutné se na takové konflikty připravit a nevyhýbat se problémům, nýbrž je řešit.

Podaří se podle Vás Evropské unii splnit cíle, které si stanovila v Zelené dohodě?

V první řadě se domnívám, že stav životního prostředí nás nakonec přiměje k tomu, abychom šli ještě dál, než máme v současné době v úmyslu. A abychom následně tyto ambicióznější cíle splnili, budeme muset systematictější způsobem změnit svůj životní styl a své spotřební návyky, protože jen tak budeme schopni skutečně zmírnit ty nejhorší dopady ekologické a klimatické krize.

V Rumunsku našli řešení p?ínosné pro všechny strany

Rumunské organizaci Ateliere Fără Frontiere se v jejím úžasném projektu „educlick“ podařilo pozoruhodně skloubit sociální spravedlnost a oběhové hospodářství, tj. dvě nesmírně aktuální témata. V rámci svého projektu zaměstnává lidi ze zranitelného prostředí a nabízí jim možnost renovovat odpadní elektrická a elektronická zařízení. Ta pak putují do škol ve znevýhodněných oblastech. Více nám o svém projektu i tom, co pro další práci celé této nevládní organizace znamená ocenění EHSV, prozradil její zástupce Costin Dragne.

EHSV info: Z jakých pohnutek se zrodil váš projekt?

Costin Dragne: educlick, tj. první projekt organizace Ateliere Fără Frontiere, vznikl v roce 2008 s cílem řešit dva sociální a environmentální problémy: malou šanci lidí ze zranitelného prostředí získat zaměstnání a velké množství elektrických a elektronických zařízení, které končí na skládkách, aniž by prošlo recyklací nebo bylo opětovně použito.

Program spočívající v darování počítačů, na němž dnes spolupracujeme se školami po celé zemi, přímo reaguje na tyto dva sociální problémy: podporuje vzdělávání ve znevýhodněných oblastech a zároveň propaguje opětovné použití jakožto proces, který je mnohem šetrnější k životnímu prostředí a má nižší uhlíkovou stopu.

S jakou reakcí se váš projekt setkal? Co si o něm myslí lidé, kterým jste pomohli? (Můžete uvést nějaký konkrétní příklad?)

Školy, nevládní organizace a veřejné instituce, které se zapojily do našich projektů, reagovaly na naši výzvu kladně. S jejich pomocí jsme za 13 let naší činnosti vytvořili síť partnerů v oblasti vzdělávání, díky níž jsme více než 500 000 příjemců darovali přes 23 000 počítačů.

Řada těchto partnerů, s nimiž spolupracujeme, nás upozornila na to, že aby mohli držet krok s digitalizací, potřebovali by i další zařízení: kopírky, videoprojektory, interaktivní tabule atd. V loňském roce jsme proto začali naši činnost diverzifikovat a snažili jsme se ji rozšířit i o nové druhy zařízení.

Jak konkrétně hodláte využít finanční prostředky, které jste získali, k tomu, abyste i nadále pomáhali společnosti? Máte v plánu spustit nějaké další projekty?

Náš tým již připravuje další projekty, jejichž cílem je vybavit v roce 2022 více než 200 rumunských škol digitálními zařízeními renovovaným v rámci projektu educlick. Na realizaci těchto projektů využijeme i finanční prostředky, které jsme získali. Zejména tak budeme moci modernizovat infrastrukturu renovační dílny (ochranné pomůcky, logistický materiál, nástroje atd.).

Co byste poradil ostatním organizacím, aby jejich práce a programy tohoto typu přinesly kýžené výsledky?

Jsme přesvědčeni, že náš obchodní model lze snadno převzít a realizovat v kterémkoli dalším členském státě Evropské unie. Rádi bychom proto vyzvali všechny organizace, bez ohledu na to, kde působí, aby navazovaly udržitelná partnerství se soukromými a veřejnými subjekty.

Nejdůležitějším krokem k úspěšnému provádění programů, jako je educlick, je spolupráce s institucemi a podniky, které chtějí pomocí opětovného využití odpadního IT zařízení přispět k boji proti změně klimatu a podpořit digitalizaci v oblasti vzdělávání.

Podaří se podle vás Evropské unii splnit cíle, které si stanovila v Zelené dohodě?

Pozitivní dopad občanské společnosti na životní prostředí, kterého se podařilo dosáhnout našim kolegům v jiných zemích, nás jen utvrdil v tom, že EU může cíle stanovené v Zelené dohodě skutečně splnit.

Pokud budeme i nadále podporovat činnost dalších subjektů v zeleném odvětví a poučíme se z jejich zkušeností, máme velkou naději, že se nám podaří vytvořit z EU příkladný prostor šetrný k životnímu prostředí.

Osobně bych řekl, že třetí místo v soutěži o Cenu EHSV pro občanskou společnost nás ještě více motivuje k tomu, abychom se i v následujících letech snažili přispět k dosažení tohoto cíle, a to zejména nyní, kdy se nám dostalo podpory a povzbuzení na evropské úrovni.

[Je třeba aktivně zapojit osoby zasažené energetickou chudobou](#)

Katalánské sdružení s názvem „Enginyeria Sense Fronteres“ („Inženýři bez hranic“) usoudilo, že je třeba přestat vnímat osoby stížené energetickou chudobou jako bezmocné oběti. Začalo proto pořádat shromáždění, jichž se mohou účastnit všichni, kdo nemají k dispozici dostatek energie nebo vody a pro něž je

obtížné zaplatit účty. Popovídali jsme si s představitelkou tohoto sdružení Mònicou Guiteras, podle níž shromáždění těmto osobám dodávají pocit jistoty a umožňují navázat bezprostřední kontakt s ostatními. Mohou si tak uvědomit, že v této situaci nejsou obětmi, nýbrž hlavními aktéry změn v rámci transformace energetiky.

EHSV info: Proč jste se rozhodli realizovat tento projekt?

Mònica Guiteras Blaya: Energetická chudoba byla až doposud řešena jen z hlediska jejího sociálního dopadu a dotčené osoby při tom byly mnohdy brány jako oběti, nebo jim byly dokonce vyčítány špatné spotřební návyky. My jsme ale toho názoru, že je nutné zaujmout k ní horizontálnější přístup a pomoci rodinám v této situaci, aby se staly hlavními aktéry změn v probíhající transformaci energetiky.

Jaký měl tento projekt ohlas? Máte nějakou zpětnou vazbu od lidí, kterým jste pomohli? Můžete případně uvést nějaký příklad?

Účastníci pokládají tuto iniciativu za velmi užitečnou. Často totiž mají pocit, že ve vztahu k velkým dodavatelským společnostem nic nezmůžou, nebo je trápí příliš byrokratický postup úřadů. Naše shromáždění dodávají těmto osobám pocit jistoty a umožňují jim navázat bezprostřední kontakt s ostatními. Nikdo je při tom nesoudí a nikdo neví víc než ostatní. Na těchto shromážděních si vzájemně předávají zkušenosti a získávají více informací, aby tak mohli zlepšit své životní podmínky a aktivně se zapojit do společnosti.

Jakým způsobem hodláte při dalším poskytování pomoci využít peněžitou odměnu, kterou jste s oceněním získali? Chystáte nějaké nové projekty?

Tyto finanční prostředky pro nás mají nesmírný význam a pomohou nám rozšířit záběr našeho projektu. Je zde ještě spousta lidí na okraji společnosti, kteří o našich shromážděních vůbec nevědí a které se nám do nich zatím nepodařilo zapojit. Tyto peníze nám rovněž umožní nalézt nové a účinné způsoby, jak se s dotčenými osobami spojit. V důsledku pandemie jsme byli nuceni změnit naše metody a pořádat shromáždění „naživo“ i on-line. V souvislosti s tímto oceněním a touto odměnou se mimo jiné chceme zaměřit na inovace, šíření informací a komunikaci, abychom byli schopni oslovit větší a rozmanitější spektrum lidí.

Co byste poradila ostatním organizacím, které provádějí podobné aktivity a programy a chtějí jimi něčeho dosáhnout?

Pro nás byl v tomto ohledu velice důležitý úzký kontakt s místními organizacemi působícími v oblastech, jimiž se naše sdružení ve své běžné práci nezabývá. Jsme totiž environmentální nevládní organizací, a proto jsme v rámci tohoto projektu navázali těsné partnerství s místními iniciativami za důstojné bydlení a se sdruženími místních obyvatel.

Podaří se podle Vás Evropské unii splnit cíle, které si stanovila v Zelené dohodě?

Při plnění těchto cílů musí být bezpodmínečně zajištěna sociální spravedlnost, neboť jediné tak bude nadcházející transformace nejenom ekologická, ale také spravedlivá. Celá společnost musí vyvinout obrovské úsilí a snažit se ovlivnit počínání vlád a správních orgánů na různých úrovních, aby bylo možné uskutečnit tyto cíle a zároveň zaručit sociální ochranu, aktivně zapojit občany a posílit jejich postavení.

Redakce

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Na tomto vydání se podíleli

Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Laura Lui (ll)
Agata Berdys (ab)
Kersten Thomas (tk)

Koordinace

Agata Berdys (ab)
Katerina Serifi (ks)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)

Adresa

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546.94.76
Email: eescinfo@eesc.europa.eu

EHSV info vychází devětkrát ročně u příležitosti plenárních zasedání Výboru. EHSV info je k dispozici ve 23 jazycích.

EHSV info není oficiální zprávou o činnosti EHSV. K tomuto účelu slouží Úřední věstník Evropské unie a jiné publikace Výboru.

Šíření je přípustné, pokud je uveden zdroj (EHSV info) a vydavateli je zaslán odkaz.

02/2022